

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НОВОМ САДУ
Посл.бр. Р₄г. 9/16
26.2.2016.
Нови Сад

Апелациони суд у Новом Саду, по судији Вери Кнежевић-Мандић, а по овлашћењу председника Апелационог суда у складу са одредбом члана 7. ст. 2. Закона о заштити права на суђење у разумном року, у правној ствари **по приговору ДОО "П" из С.М.**, кога заступа М.Г.адвокат у С.М.**ради заштите права на суђење у разумном року**, након спроведеног испитног поступка, дана 26.2.2016. године донео је

РЕШЕЊЕ

Приговор се УСВАЈА, па се УТВРЂУЈЕ да је предлагачу ДОО "П" из С.М. у предмету који се налази на жалбеном одлучивању у Апелационом суду у Новом Саду под посл. бројем Гж. 2401/15 повређено право на суђење у разумном року.

НАЛАЖЕ СЕ надлежном другостепеном суду да, након што се стекну услови за жалбено одлучивање, донесе и отпрати другостепену одлуку у року од 30 дана од дана кад предмет буде враћен из Врховног касационог суда након одлучивања о сукобу надлежности.

ОДБАЦУЈЕ СЕ ПРИГОВОР у делу у делу којим се тражи досуда новчане накнаде као сатисфакције за повреду права на суђење у разумном року.

Образложење

Дана 9.2.2016. године предлагач је овом суду поднео приговор (означен као захтев за накнаду због повреде права на суђење у разумном року). У приговору наводи да је пред Основним судом у Сремској Митровици под бр. П. 833/13 по тужби овде предлагача против З.Ц. вођен парнични поступак у ком је дана 6.3.2014. године донета првостепена пресуда којом је захтев одбијен. Предлагач, тамо тужилац, изјавио је жалбу која је код Основног суда у Сремској Митровици запримљена 15.4.2014. године, међутим до дана подношења овог приговора другостепена одлука није донета. Сматра да другостепени поступак неразумно дуго траје, јер је готово две године предуг рок за доношење одлуке у овом предмету, без обзира на то који је другостепени суд (Виши у Сремској Митровици или Апелациони у Новом Саду) допринео настанку оваквог стања ствари. Стога предлаже да председник Апелационог суда у Новом Саду, као надлежан за поступање, донесе одлуку којом ће утврдити да се ради о суђењу у неразумном року и тужиоцу досудити новчану накнаду

због повреде овог права у износу од 120.000,00 динара, плус издатак за састав захтева у висини од 6.000,00 динара.

Овај приговор примљен је у Апелационом суду 9.2.2016. и распоређен у рад поступајућем судији Вери Кнежевић-Мандић, која је годишњим распоредом послова распоређена да, поред председника Апелационог суда, води поступак и одлучује о приговорима. Након претходног испитивања приговора у смислу његове уредности и дозвољености, утврђено је да се спис Основног суда у Сремској Митровици посл. број П. 833/13 налази у Апелационом суду у Новом Саду ради жалбеног одлучивања и да је заведен под посл. бројем Гж. 2401/15.

Ради испитивања основаности приговора, овај суд је спровео испитни поступак тако што је од поступајућег судије у предмету Гж. 2401/15 затражио извештај са изјашњењем о развоју поступка у времену и предлогу рока у коме поступак може да се оконча те је на основу овог извештаја и увида у првостепени спис Основног суда у Сремској Митровици посл. бр. П. 833/13 утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање у овој правној ствари:

Тужба је поднета Привредном суду у Сремској Митровици дана 13.3.2013. године, ради утврђења, а као восп. означен је износ од 249.297,00 динара. Тужилац ДОО „П“ у тужби наводи да је са туженом З. Ц, адвокатом, дана 14.3.2012. године, закључио уговор о заступању према ком је тужена овлашћена да ово ДОО, као тужиоца, заступа у предмету П. 103/12 пред Привредним судом у Сремској Митровици. Овај уговор је у име тужиоца потписао П.Ј, који јесте био директор, али није имао сагласност Управног одбора и поступао је супротно изричитом налогу тада већинског власника капитала тужиоца, што је туженој било познато. Стога се закључење овог уговора сматра несавесним понашањем тужене, са искључивом намером да погодује сопственим интересима, пошто је било сасвим извесно да ће промена власника код тужиоца (која се одиграла у периоду од 2-5. марта 2012. године) довести до промене пуномоћника у судским поступцима. По окончању уписа статусних промена код тужиоца, туженој је отказано пуномоћје за заступање у предметима у којима се као странка појављује тужилац, након чега је овде тужена тужиоцу издала рачун дана 14.2.2013. године којим на име извршених адвокатских услуга у означеном предмету П. 103/12 захтева износ од 249.927,00 динара. С обзиром на наведено, тужилац предлаже да суд донесе пресуду којом утврђује да уговор о заступању од 14.3.2012. године закључен између тужиоца и адвоката З. Ц не производи правно дејство. Предложено је да се изведу докази читањем уговора о заступању од 14.3.2012. године и рачуна од 14.2.2013. године и саслушањем зак. заступника тужиоца, сведока П.Ј. и тужене. Приложени су уговор и рачун.

Привредни суд у Сремској Митровици се дана 18.3.2013. године огласио стварно ненадлежним за одлучивање и предмет уступио Основном суду у Сремској Митровици, као стварно и месно надлежном. Ово решење достављено је тужиоцу, као и туженој, уз тужбу.

Основни суд је доставном наредбом од 12.4.2013. године заказао рочиште у спору мале вредности за 21.6.2013. године. На рочиште су приступили зак. заступник тужиоца и пун. тужене, адвокат М.П, по уредно приложеној пуномоћи. Тужена је оспорила тужбени захтев и предпочила да је тужена као адвокат по уредној пуномоћи годинама уназад заступала

тужиоца, спорни уговор је потписао тадашњи директор, који није имао ограничења у заступању тужиоца, а са уговором су били упознати чланови УО, па поред сведока П.Ј, предлаже и саслушање два сведока, чланова УО тужиоца. На рочишту је одређен временски оквир од 12 месеци, са једним припремним рочиштем и три главне расправе, као и доказни поступак саслушањем странака и предложена три сведока. Следеће роч. заказано је за 15.10.2013. на које су позвани сведоци, као и тужена ради саслушања а присутни зак.заступник тужиоца упозорен је да ће бити саслушан. На том рочишту саслушани су сведоци П.Ј. и А. Д, а због протека времена следеће роч. заказано је за 17.1.2014. године са чим је приступела сведокиња Д.В. одмах упозната. Претходно је тужилац у поднеску од 14.10.2013. указао на разлоге због којих сматра да је закључење уговора било противно одлукама Управног одбора и доставио нову документацију. На роч. 17.1.2014. године констатовано је да је дошло до промене поступајућег судије, да нису саслушане странке, а оквирни рок одређен на припремном рочишту 21.6.2013. године продужен је за још 6 месеци тако да износи 18 месеци од подношења тужбе. Ново роч. заказано је за 6.3.2014. године. Није саслушана присутна сведокиња Д. већ јој је саопштено да ће бити саслушана на следећем рочишту. Тужена је у поднеску од 20.1.2014. године елаборирала своје правно схватање поводом спора, на шта је тужилац реплицирао поднеском од 19.2.2014. године.

На рочишту 6.3.2014. године саслушани су зак. заступник тужиоца, тужена и сведокиња Д, након чега је главна расправа закључена. Пресудом П. 833/14 од 6.3.2014. године Основни суд у Сремској Митровици одбија постављени тужбени захтев а тужиоца обавезује да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 36.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате.

Пресуда је експедована 4.4.2014. године, тужиоцу је достављена 9.4. а туженој 10.4.2014. године, путем пуномоћника.

Тужилац је, путем пуномоћника, дана 15.4.2014. године изјавио жалбу која је достављена пун. тужене 5.5.2014. године. У одговору на жалбу од 12.5.2014. тужена се противила жалбеним наводима. Одговор на жалбу достављен је пун. тужиоца 23.5.2014. године и након тога 25.6.2014. спис експедован Вишем суду у Сремској Митровици на жалбено одлучивање, где је примљен 26.6.2014.

Решењем Гж. 406/14 од 8.7.2014. године Виши суд у Сремској Митровици огласио се стварно ненадлежним за поступање у овој правној ствари и уступио спис Апелационом суду у Новом Саду као стварно надлежном за одлучивање о изјављеној жалби.

Из списка Гж. 3054/14 Апелационог суда у Новом Саду произилази да је спис, са решењем Вишег суда у Сремској Митровици од 8.7.2014. године за примљен у Апелационом суду 28.7.2014. године. Решење Вишег суда није било снабдевено клаузулом правноснажности. Апелациони суд је решењем од 6.7.2015. године спис вратио Вишем суду у Сремској Митровици ради отклањања процесног недостатка одн. достављања Гж. решења тог суда парничним странкама. Предмет је експедован у Виши суд у Сремској Митровици 16.7. а примљен у Вишем суду 17.7.2015. године.

Након тога је Виши суд списе вратио Основном суду у Сремској Митровици уз пропратни допис од 28.7.2015. у ком је наведено да се до-

ставља спис са Гж. решењем на коме је исказана клаузула правноснажности са датумом 19.8.2015. године. Овај допис и Гж. решење прикључени су првостепеном спису, који не садржи више ништа.

Из списка Гж. 2401/15 Апелационог суда у Новом Саду произилази да је Основни суд у Сремској Митровици спис вратио Апелационом суду на одлучивање 11.9.2015. године. Апелациони суд се дописом од 11.2.2016. обратио Врховном касационом суду ради решавања сукоба надлежности а са експедицијом списка се застало до сачињења извештаја и увида у спис ради решавања предмета P4г.

За оцену навода и разлога из приговора од значаја су следеће одредбе Устава и закона:

Одредбом члана 32. став 1. Устава је утврђено да свако има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

Законом о парничном поступку који се примењује у спорном парничном поступку ("Службени гласник РС" бр. [72/2011](#) и [55/2014](#)) прописано је да странка има право да суд одлучи о њеним захтевима и предлозима у разумном року, а суд је дужан да поступак спроведе без одуговлачења, у складу са претходно одређеним временским оквиром за предузимање парничних радњи и са што мање трошкова (члан 10. ст. 1. и 2). Чланом 383. ст. 2. истог закона прописано је да је другостепени суд, у случају да не држи расправу, дужан да одлучи најкасније у року од девет месеци од дана пријема списка првостепеног суда.

Чланом 6. ст. 1. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (Рим, 4. новембра 1950.) прописано је да свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама или о кривичној оптужби против њега, има право на правичну и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним судом, образованим на основу закона.

Законом о заштити права на суђење у разумном року, објављеним у "Службеном гласнику РС", бр. 40/2015 од 7.5.2015. године, који је ступио на снагу 1.1.2016. године (у даљем тексту: Закон), прописано је да је сврха овог закона да пружи судску заштиту права на суђење у разумном року и тиме предупреди настајање повреда права на суђење у разумном року (чл. 1. ст. 2). Према члану 2. Закона, право на суђење у разумном року има свака странка у судском поступку, а према чл. 6. и 7. поступак у коме се штити право на суђење у разумном року почиње подношењем приговора суду који води поступак или суду пред којим се води поступак ако сматра да је јавни тужилац повредио њено право. Поступак по приговору води председник суда, који и одлучује о приговору. Годишњим распоредом послова он може одредити једног судију или више судија да поред њега воде поступак и одлучују о приговорима. Усмена расправа се не одржава, а на остала питања сходно се примењује закон којим се уређује ванпарнични поступак. Председник суда дужан је да одлучи о приговору у року од два месеца од дана пријема приговора.

На основу напред наведеног стања у спису, овај суд је, имајући у виду одредбе члана 4. и 11. Закона, као и релевантну судску праксу Уставног

суда и Европског суда за људска права која се односи на материју заштите права на суђење у разумном року, гарантованог Уставом и Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, нашао да је поступањем другогостепеног суда у овој правној ствари ово право предлагача повређено. При процењивању постојања повреде овог права, овај суд је имао у виду да је појам разумног трајања поступка релативна категорија, која зависи од низа чинилаца, а пре свега, како је то дефинисано и чланом 4. Закона, од чињеничних и правних питања, целокупног трајања поступка и поступања суда, јавног тужилаштва или другог државног органа, природе и врсте предмета суђења или истраге, значаја предмета суђења или истраге по странку, понашања странака током поступка, посебно поштовања процесних права и обавеза, затим поштовања редоследа решавања предмета и законских рокова за заказивање рочишта и главног претреса и израду одлука, а сви наведени елементи се морају процењивати у сваком појединачном случају, према његовим специфичним околностима (видети, међу многим другим ауторитетима, Frydlander против Француске [BB], број 30979/96, став 43, ЕЦХП 2000-VII).

С обзиром на наведено, овај суд је ценио све наведене елементе па је, оцењујући пре свега период оцене разумне дужине трајања предметног судског поступка који, *ratione temporis*, спада у надлежност овог суда, нашао да је тај период почео дана 1.1.2016. године, од када је на снази Закон о заштити права на суђење у разумном року који установљава приговор као правно средство за заштиту повређеног права на суђење у разумном року о коме, по правилима ванпарничног поступка, одлучује суд пред којим се поступак води. Међутим, полазећи од тога да је судски поступак по својој природи јединствена целина, која је, у конкретном случају, отпочела подношењем тужбе 13.3.2013. године а који још увек траје, овај суд сматра да се ради утврђивања оправданости дужине трајања поступка мора узети у обзир и стање предмета на дан 1.1.2016. године, тако да је за оцену постојања повреде права предлагача релевантан цео протекли период, од дана подношења тужбе 13.3.2013. године.

По оцени овог суда, наведени поступак није био посебно правно и чињенично сложен, што је и резултирало доношењем првостепене одлуке у року од године дана. Предлагач, тамо тужилац, није допринео дужини трајања овог поступка, а предмет спора није имао посебан значај за предлагача, имајући у виду предмет тужбеног захтева и вредност спора означену у тужби.

Анализирајући дужину трајања оспореног парничног поступка у светлу поступања суда, овај суд је утврдио да наведени поступак траје готово три године, од чега је за годину дана, након спроведеног доказног поступка, поступак у првом степену окончан, у наредних месец дана израђена је и достављена одлука и изјављена жалба (15.4.2014. године), што се с обзиром на све релевантне околности може сматрати разумним роком поступања првостепеног суда, али да до дана доношења овог решења другостепена одлука по жалби није донета. Ова околност указује на неразумно дуго трајање другостепеног поступка како по пракси овог суда и Уставног суда, тако и по критеријумима и мерилима међународних организација за заштиту људских права. Наиме, жалба је изјављена дана 15.4.2014. године, спис је експедован Вишем суду у Сремској Митровици на жалбено одлучивање, где је примљен 26.6.2014 године, а након оглашавања Вишег суда ненадлежним за примљен је у Апелационом суду

28.7.2014. године. До 1.7.2015. године, када је решењем спис вратио Вишем суду у Сремској Митровици ради отклањања процесног недостатка, Апелациони суд није предузео ниједну процесну радњу ради доношења одлуке о жалби, иако је протекло готово годину дана од пријема списка у Апелациони суд. И након отклањања процесног недостатка и поновног пријема списка у Апелациони суд 11.9.2015. године, до 11.2.2016. године, када је изазван сукоб надлежности пред ВКС, у овом предмету није поступано.

Овај суд налази да је оваквим неделотворним поступањем другостепеног суда, који је пропустио да поступи у складу са одредбама чланова 10. и 383. ст. 2. ЗПП, што је довело је до ситуације у којој и након готово две године од изјављивања жалбе још није донета одлука у другом степену, повређено право странке на суђење у разумном року, због чега је приговор предлагача као основан усвојен.

Полазећи од наведеног, овај суд је утврдио да је предлагачу у парничном поступку који води пред Апелационим судом у Новом Саду под бр. Гж. 2401/15 повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чланом 32. став 1. Устава а заштићено цитираним одредбама Закона о парничном поступку и Закона о заштити права на суђење у разумном року, те је на основу члана 11 изреком решења утврђена повреда права на суђење у разумном року и наложене процесне радње које делотворно убрзавају поступак, а у образложењу указано на разлоге због којих је право странке повређено.

С обзиром на чињеницу да је изазван сукоб надлежности између Вишег суда у Сремској Митровици и Апелационог суда у Новом Саду за одлучивање о жалби тужиоца, те да је предмет, према електронској евиденцији предмета, 25.2.2016. године упућен Врховном касационом суду на одлучивање о овом сукобу, овај суд је наложио неименованом надлежном другостепеном суду (који буде одређен решењем Врховног касационог суда) да донесе и отпрати другостепену одлуку у року од 30 дана од дана кад предмет буде враћен из Врховног касационог суда након одлучивања о сукобу надлежности. По оцени овог суда, овај рок представља разуман период у коме је предметни другостепени поступак, с обзиром на стање у спису, могуће завршити, а уједно је и делотворан начин отклањања штетних последица учињене повреде.

Део приговора којим се тражи досуда новчане накнаде, као сатисфакције за повреду права на суђење у разумном року, овај суд је одбацио као недозвољен, будући да се, сходно одредбама чл. 23-30. Закона, право на исплату новчаног обештећења за неимовинску штету која је странци изазвана повредом права на суђење у разумном року остварује, након што буде утврђена повреда овог права, поравнањем са Државним правобранилаштвом или тужбом против Р.С. у парничном поступку пред основним судом, а не одмерава се нити досуђује у поступку по приговору.

С обзиром на успех у поступку предлагачу припадају трошкови поступка у износу од 6.000,00 динара на име награде пуномоћнику за састав иницијалног акта од стране пуномоћника-адвоката, према Адвокатској тарифи ("Сл. гласник РС" број 121/12), сходно одредбама члана 163, 153. и 154. ЗПП у вези са чланом 28. ЗВП и чланом 7. ст. 3. Закона о заштити права на суђење у разумном року.

На основу свега напред изложеног, одлучено је као у изреци.

Поука о правном леку:

Против овог решења дозвољена је жалба председнику Врховног касационог суда, путем овог суда, у року од 8 дана од дана пријема.

Судија

Вера Кнежевић-Мандић, с.р.

Зто: